

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΤΕΤΑΡΤΗ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2024
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΚΕΙΜΕΝΑ

Tum Pacuvius dixit sonōra quidem esse et grandia quae scripsisset, sed vidēri tamen ea sibi duriōra et acerbiōra. «Ita est» inquit Accius «ut dicis; neque id **me** sane paenitet; meliōra enim fore spero, quae deinceps scribam. Nam quod in pomis est, idem esse aiunt in ingeniis: quae **dura** et acerba nascuntur, post fiunt mitia et iucunda; sed quae gignuntur statim viēta et mollia, non matūra mox fiunt sed putria».

.....
Tu autem, proinde quasi cum matre Evandri nunc loquāris, sermōne abhinc multis **annis** iam obsolēto uteris, quod neminem scire atque intellegere vis, quae dicas. Quin, homo inepte, taces, ut consequāris, quod vis? Sed antiquitatem tibi **placēre** dicis, quod honesta et bona et modesta sit. Sic ergo vive, ut viri antīqui, sed sic loquere, ut viri aetātis nostrae; atque id quod a C. Caesare scriptum est, habe semper in memoriā et in pectore: «tamquam scopulum, sic fugias verbum insolens atque inaudītum».

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των αποσπασμάτων: «**Ita est**» inquit Accius ... **sed putria**» και «**Quin, homo inepte ... atque inaudītum**».

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις με βάση το περιεχόμενό τους ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

1. Η λατινική ήταν μία από τις διαλέκτους της αρχαίας Ιταλίας.
2. Οι Ρωμαίοι παράγουν και νέα λογοτεχνικά είδη, όπως η σάτιρα.
3. Ο Βάρρων έγραψε έργα σε ποιητικό λόγο με περιεχόμενο σχετικό με τη ρωμαϊκή και παγκόσμια ιστορία.
4. Ο Κορνήλιος Νέπως έγραψε βιογραφίες μόνο διάσημων Ρωμαίων.
5. Ο Οράτιος είναι γνωστός Ρωμαίος επικός ποιητής.

Μονάδες 10

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

B2. Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της **Στήλης Α** με τις ετυμολογικά συγγενείς λέξεις της Νέας Ελληνικής της **Στήλης Β** (ένα στοιχείο της **Στήλης Β** περισσεύει).

Στήλη Α	Στήλη Β
1. pomis	α. μήτρα
2. gignuntur	β. μαλώνω
3. mollia	γ. βούληση
4. matre	δ. πόμολο
5. vis	ε. απόγονος
	στ. μαλακός

Μονάδες 10

Γ1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις / συνεκφορές:

grandia	: τους άλλους δύο βαθμούς του επιθέτου στο ίδιο γένος, στον ίδιο αριθμό και στην ίδια πτώση
me	: τη δοτική πτώση στον ίδιο αριθμό
meliōra	: τους τρεις βαθμούς του επιρρήματος
pomis	: την αιτιατική πτώση στον ίδιο αριθμό
idem	: την ονομαστική πτώση στο ίδιο γένος, στον άλλο αριθμό
matre	: τη γενική πτώση στον άλλο αριθμό
sermōne	: την κλητική πτώση στον ίδιο αριθμό
neminem	: τη δοτική πτώση στον ίδιο αριθμό
viri	: την αιτιατική πτώση στον άλλο αριθμό
memoriā	: τη γενική πτώση στον ίδιο αριθμό
verbum insolens	: την αφαιρετική πτώση στον ίδιο αριθμό

Μονάδες 15

Γ2α. «*Sic ergo vive, ut viri antīqui, sed sic loquere, ut viri aetātis nostrae; atque id quod a C. Caesare scriptum est, habe semper in memoriā et in pectore*»: Στο παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσετε και να γράψετε τα τρία (3) ρήματα που βρίσκονται σε προστακτική έγκλιση (μονάδες 3). Στη συνέχεια, να γράψετε το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα των ρημάτων αυτών, στην ίδια φωνή (μονάδες 3).

μονάδες 6

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

Γ2β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

scripsisset	:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού, στην ίδια φωνή
vidēri	:	την αιτιατική στο σουπίνο
fiunt	:	το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα
gignuntur	:	τη μετοχή παρακειμένου στην ονομαστική ενικού, στο αρσενικό γένος
uteris	:	τη δοτική πτώση του γερουνδίου
vis	:	το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα
sit	:	το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα
fugias	:	το απαρέμφατο του ενεστώτα και του παρακειμένου, στην ίδια φωνή

μονάδες 9
Μονάδες 15

Δ1α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους:

me:	είναι	.....	στο	.....
dura:	είναι	.....	στο	.....
annis:	είναι	.....	στο	.....
placēre:	είναι	.....	στο	.....

μονάδες 8

Δ1β. «**quod neminem scire atque intellegere vis**»: Να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (μονάδες 2), να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς της (μονάδες 3).

μονάδες 6

Μονάδες 14

Δ2α. «**Sic ergo vive**»: Να αναδιατυπώσετε την παραπάνω πρόταση, ώστε να δηλώνεται η **απαγόρευση** και με τους **δύο τρόπους**.

μονάδες 8

Δ2β. «**Sed antiquitatem tibi placēre dicis, quod honesta et bona et modesta sit**»: Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

μονάδες 8

Μονάδες 16

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: 17.00.

**ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
Fortuna Bona!**

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ